

Nr 1064

Av herrar **Andersson** i Luleå och **Lorentzon**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 128, angående avveckling av Törefors aktiebolags verksamhet m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 128 föreslås att riksdagen måtte besluta om att de lånemedel, som enligt riksdagens bestämmande år 1965 skulle användas till investeringar i produktionsapparaten, till dels kan få tas i anspråk för att avveckla verksamheten vid Törefors AB. I propositionen ges fakta om företagets förluster. I och för sig talar dessa för att en avveckling skulle vara ofrånkomlig. Vad som däremot inte är klarlagt är orsakssammanhanget eller uttryckt med andra ord *varför* denna situation har uppstått.

Om dessa ting synes de anställda genom sin fackförening ha en bestämd mening eftersom denna i skrivelse till handelsdepartementet hemställt att förhållandena i samband med företagets verksamhet göres till föremål för en närmare utredning. Det handlar om sysselsättning för del av en befolkning i östra Norrbotten, där sysselsättningsläget ter sig bekymmersamt. Men det handlar också om det inte minst angelägna i att den statliga företagsamheten bedrivs på ett fullt acceptabelt och effektivt sätt. Där anledning finns till kritik bör en sådan granskning företagas.

Efter sakkunnigutredningen framlades inför 1965 års riksdag en ny plan för Törefors AB framtida verksamhet. Planen innebar att Törefors AB tillverkningsprogram skulle breddas. 2 miljoner kronor av det lån bolaget år 1961 erhöll av staten skulle efterges för att undanröja ett hotande likvidationstvång. Riksdagen biföll planen och beviljade 4 milj. kronor som lån, varav hälften gällde investeringar och återstoden rörelsekapital. Dessutom anvisades 4 milj. kronor för omedelbar avskrivning av lånet i statens räkenskaper.

Till dels efterföljdes de av riksdagen beslutade åtgärderna. Sålunda skedde en samordning med Svenska skifferoljeaktiebolaget och Laxå bruk genom att aktierna i detta förvärvades av Skifferoljeaktiebolaget. Aktierna i Törefors AB äges fortfarande av staten. En personalunion genomfördes så att styrelseordföranden och verkställande direktören i Svenska skifferoljeaktiebolaget tillika Laxå bruk även är verkställande direktör i Töreforsbolaget. Skifferoljeaktiebolaget sköter Töreforsbolagets bokföring och Laxåbolaget har hand om försäljningen av Törebolagets produkter. Men när det gäller beslutet om att lägga om företagets tillverkningsprogram och bredda detsamma har riksdagens beslut icke genomförts.

I skriften "Statliga företag" lämnas en redogörelse över Töreforsbolagets

tillverkning av tunga isoleringsplattor och att denna inte var lönsam. Den skulle därför kombineras med tillverkning av lätta mineralullprodukter. Detta kom emellertid inte till stånd. Enligt redogörelsen i skriften "Statliga företag" har rationaliseringsverksamheten vid Laxå bruks AB intensifierats och utredning om ökning av produktionskapaciteten för mineralullplattor har påbörjats när man räknar med att efterfrågan på isoleringsmaterial kommer att öka. Laxå bruk har även kunnat öka sin produktion. Frågan inställer sig då om ledningen för Törefors AB gjort de undersökningar som är nödvändiga för att bredda tillverkningen och vidta övriga dispositioner — bl. a. på reklamens område — i syfte att främja avsättningen av företagets produktion.

I propositionen omtalas att vid början av år 1966 en arbetsgrupp tillsattes med uppgift att bedöma förslag rörande bolagets fortsatta verksamhet. Mot bakgrunden av det anförda samt hemställan från den fackliga organisationen på platsen förefaller det som om arbetsgruppens granskning och behandling inte varit av den omfattning och inriktning, som den extra bolagsstämmans beslut om att bolaget skall träda i likvidation nu ger anledning till.

Till frågan om bedömningen av sysselsättningsläget i östra Norrbotten bör läggas vad prognoserna för framtiden visar med avseende på befolkningsutveckling och sysselsättningsmöjligheter därest inte statsmakterna genomför åtgärder för att öka arbetstillfällena inom området. Enligt de uppgifter som redovisats inför planeringsrådet i Norrbotten kommer östra delen av länet, omfattande Kalixregionen, Överkalix och Tornedalen, som nu omfattar en befolkning på 57 000 personer, att fram till 1980 minska med 14 000 personer om inte den nuvarande utvecklingen brytes genom en aktiv utbyggnad av näringslivet.

Jämte de näringspolitiska initiativ som kan komma i fråga för att öka arbetstillfällena inom området, anser vi att uppskov med företagets avveckling bör äga rum i avvaktan på en förnyad prövning av förutsättningarna för fortsatt verksamhet respektive prövning av Törefors AB verksamhet i enlighet med riksdagens beslut år 1965. Med stöd av det anförda föreslås,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 128 *dels* i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om föranstaltande av en skyndsamt utredning av Törefors AB hittillsvarande verksamhet och förutsättningar för fortsatt produktiv verksamhet, samt *dels* ville uttala, att driften vid företaget i avvaktan på sådan undersökning tills vidare fortsättes.

Stockholm den 9 maj 1967

Gösta Andersson (*k*)

Gustav Lorentzon (*k*)